

Lainopillinen osasto/pm

2.6.1981

1

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI
Sematorbron HELSINGFORS 52

Puhelin 1511
Telefon

Työeläkelaitoksille

HEINÄKUUN 1 PÄIVÄNÄ 1981 VOIMAANTULEVAT TYÖELÄKELAKIEN MUUTOKSET

1. JOHDANTO

Työeläkelaitoksille on yleiskirjeen 23/80 liitteenä lähetetty hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi TEL:n, LEL:n ja MYEL:n muuttamisesta ja yleiskirjeen 12/81 liitteenä tasavallan presidentin esittelyssä vahvistetut lakitekstit. Lait tulevat voimaan 1.7.1981 jäljempänä selostettavalla tavalla. Tässä yleiskirjeessä selostetaan näitä lainmuutoksia ja niiden soveltamisessa esiintulevia tulkintakysymyksiä.

2. TYÖELÄKELAKIEN SOVELTAMINEN OSAKEYHTIÖIDEN, AVOINTEN YHTIÖIDEN JA MUIDEN YHTEISÖJEN OSAKKAISIIN

2.1. Lainmuutoksen sisältö

TEL 2 §:n 3 momenttia on muutettu siten, että tarkasteltaessa osakeyhtiön johtavassa asemassa olevan toimihenkilön kuulumista YEL:n piiriin, on huomiota kiinnitettävä paitsi osakkeiden omistukseen, myös osakkeiden tuottamiin äänimääriin.

Samalla muutettiin avointen yhtiöiden ja kommandiitti-yhtiöiden yhtiömiesten sekä mainittuihin yhtiöihin verrattavien yhteisöjen osakkaiden asemaa. Heidän osaltaan katsotaan nyt jo pelkästään henkilökohtaisen vastuun yhtiön tai yhteisön sitoumuksista riittävän perusteeksi sille, että heitä on pidettävä YEL:n piiriin kuuluvina.

Korostettakoon tässä yhteydessä sitä, että työeläkelakien piiriin kuulumisen kaikissa yhtiömuodoissa edellyttää työskentelyä yrityksessä, joten pelkkä omistaminen ei sinänsä ole riittävä.

Osakeyhtiöt

Johtavassa asemassa olevaa osakeyhtiön toimihenkilöä pidetään pääsääntöisesti työsuhteessa olevana. Yrittäjäksi hänet kuitenkin katsotaan siinä tapauksessa, että hän joko

- yksin tai
- yhdessä perheenjäsentensä kanssa omistaa enemmän kuin puolet yhtiön osakepääomasta tai

- jos heidän omistamiensa osakkeiden äänimäärä on enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden äänimäärästä.

Aikaisemmin osakeyhtiön johtavassa asemassa olevien toimihenkilöiden osalta tarkasteltaessa heidän kuulumistaan TEL:n tai YEL:n piiriin kiinnitettiin työskentelyvaatimuksen lisäksi huomiota ainoastaan siihen, kuinka suuren osuuden yhtiössä tällainen toimihenkilö omisti joko yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa. Toteutettu lainmuutos merkitsee sitä, että nyt joudutaan periaatteessa selvittämään sekä osakkeiden omistusoikeus että osakkeiden tuottama äänimäärä. Osakkaat saattavat kuulua YEL:n piiriin joko osakkeiden omistuksen tai osakkeiden tuottaman äänimäärän perusteella.

Johtavassa asemassa oleva osakeyhtiön toimihenkilö kuuluu siis YEL:n piiriin, jos hän yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa omistaa enemmän kuin puolet yhtiön osakepääomasta ja silloin, jos omistettujen osakkeiden äänimäärä on enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden äänimäärästä. Osakeyhtiölain 3 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan yhtiöjärjestyksessä nimittäin voidaan määrätä, että yhtiössä on eri äänimäärän tuottavia osakkeita tai että sellaisia voidaan antaa. Tiedot äänimäärästä saa yleensä yhtiöltä tai kaupparekisteristä. Puhelimitse näitä tietoja ei anneta.

Muita tulkintoja

Osakeyhtiössä perheenjäsenen käsitteellä on tärkeä merkitys ratkaistaessa henkilön kuulumista YEL:n piiriin. Työeläkekäytännössä perheenjäsenellä tarkoitetaan henkilöä, joka elää vakinaisesti samassa taloudessa ja on asianomaiselle tai hänen aviopuolisolleen sukua suoraan takenevassa tai etenevässä polvessa tai on hänen ottolapsensa tai ottovanhempansa tai jonkun tässä tarkoitettun henkilön aviopuoliso. Näin ollen sisaruksia, vaikka he asuisivatkin yhteistaloudessa, ei pidetä keskenään lain tarkoittamina perheenjäseninä.

Vakuutusosoikeuden ottaman kannan mukaan henkilön on omistettava ainakin yksi osakeyhtiön osake ennenkuin häntä voidaan pitää yrittäjänä (ETK:n arkistonumero 2327). Tämän mukaisesti ns. nolla-omistaja ei siis kuulu YEL:n piiriin, vaikka hänen perheenjäsenensä omistaisivatkin osake-enemmistön osakeyhtiössä tai heidän omistamiensa osakkeiden tuottama äänimäärä olisi yli puolet kaikkien osakkeiden äänimäärästä.

Mikäli henkilö esimerkiksi saavuttaa määräämisvallan yhtiössä A sen kautta, että hän omistaa osake-enemmistön yhtiössä B, joka puolestaan omistaa yhtiön A, niin hän ei kuulu YEL:n piiriin yhtiö A:n osalta, koska välillistä määräämisvaltaa ei oteta huomioon tarkasteltaessa henkilön kuulumista YEL:n piiriin, vaan hänet on vakuutettava TEL:n mukaan. (VO:n päätös n:o 2719/76/1187, ETK:n julkaisukoodi 1.01.01.10, 3053/76 ETK 3221).

Avoimet yhtiöt ja muut yhteisöt

Avoimen yhtiön osakas ja kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ovat aikaisemmin erilaisten tulkinnanmuutosten johdosta olleet välillä työntekijäin eläkelakien ja välillä yrittäjien eläkelakien piirissä. Tästä on aiheutunut paljon soveltamisvaikeuksia.

Lainmuutoksen jälkeen 1.7.1981 lukien avoimen yhtiön yhtiömiestä tai muun yhteisön sellaista osakasta, joka on henkilökohtaisesti vastuussa yhteisön sitoumuksista, pidetään aina yrittäjien eläkelakien piiriin kuuluvana, jos muut lakien vaatimat edellytykset täyttyvät. TEL:n tai LEL:n piiriin kuuluneet yhtiömiehet tai osakkaat siirtyvät pääasiassa YEL:n piiriin. MYEL:n piiriin siirtyvät ne ammattikalastajat, jotka ovat aikaisemmin kuuluneet TEL:n piiriin esim. troolarin osaomistajina.

Henkilökohtaisesti vastuussa olevana pidetään siis henkilöä, joka vastaa yhtiön tai yhteisön sitoumuksista koko omaisuudellaan. Muutoksen jälkeen säännös on selkeä, sillä enää ei tarvitse tutkia sitä, maksetaanko yhtiömiehille tai osakkaille palkkaa. Enää ei myöskään jouduta tutkimaan heidän eikä heidän perheenjäsentensä osuuksia yhtiöissä tai yhtymissä. Johtavan aseman käsite menettää merkityksensä nyt kyseessä olevissa yhtiöissä ja yhtymissä.

Lain sanamuoto "tai muun yhteisön sellaista osakasta, joka on henkilökohtaisesti vastuussa yhteisön sitoumuksista" tarkoittaa sekä kommandiittiyhtiön vastuunalaista yhtiömiestä että kahden tai useamman henkilön jonkin liikkeen tai ammatin harjoittamista varten muodostaman yhtymän osakasta. Edellä mainittu yhtymä on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen lukuun. Tällaisina yhtyminä voidaan mainita esimerkiksi koneyhdytymä ja rekisteröimätön yhdistys. Myös jakamatonta kuolinpesää pidetään lain tarkoittamana yhtymänä. Kommandiittiyhtiön osalta on huomattava, että äänetön yhtiömies ei koskaan voi kuulua yrittäjien eläkelakien

piiriin, koska hänen vastuunsa rajoittuu vain siihen panokseen, jonka hän on sijoittanut yhtiöön. Mikäli hän työskentelee yhtiössä, kuuluu hän työntekijäin eläkelakien piiriin.

2.2. Lainmuutoksen voimaantulo

Lainmuutoksen johdosta osa yhtiömiehistä mm. ne avointen yhtiöiden yhtiömiehet, jotka aikaisemmin ovat kuuluneet työsuhdelakien piiriin, siirtyy yrittäjäeläkelakien piiriin. Lakia muutetussa muodossa sovelletaan muutoksen voimaantulon jälkeiseen aikaan. Siten esimerkiksi TEL:n piiriin kuulunutta avoimen yhtiön yhtiömiestä ei siirretä takautuvasti YEL:n piiriin, vaan TEL-työsuhde päätetään 30.6.1981. Seuraavasta päivästä lukien hän kuuluu YEL:n piiriin. YEL:ssä säädetty karenssiaika katsotaan täyttyneeksi lain voimaantullessa, mikäli henkilö on samaa toimintaa harjoittaessaan kuulunut TEL:n piiriin vähintään neljä kuukautta. Vastaavasti menetellään johtavassa asemassa olevien osakeyhtiöiden toimihenkilöiden osalta. Kun siirto toisen eläkelain piiriin tapahtuu, kirjataan vakuutetulle karttunut eläke hänelle vapaakirjana. Mikäli aikaisemmin TEL:n piiriin kuulunut vakuutettu siirtyy YEL:n piiriin, on hänen huolehdittava vakuutuksen ottamisesta itselleen.

Edellä sanottu on soveltuvin osin voimassa henkilön siirtyessä LEL:n piiristä YEL:n piiriin.

3. OPINTOVAPAALAIN AIHEUTTAMAT MUUTOKSET TYÖELÄKELAKEIHIN

3.1. Yleistä opintovapaasta

Opintovapaalaissa opintovapaalla tarkoitetaan aikaa, joksi työnantaja on vapauttanut työntekijän palvelussuhteeseensa kuuluvien tehtävien suorittamisesta koulutusta tai opiskelua varten. Laki koskee soveltuvin osin myös aikaa, jonka maatalousyrittäjä tai muu omaa työtään tekevä käyttää vastaavaan opiskeluun tai koulutukseen. Jäljempänä tässä esityksessä tarkoitetaan opintovapaalla vain po. lain tarkoittamaa opintovapaata eikä muita "opiskeluvapaita" tms.

3.2. Opintovapaapäivien huomioon ottaminen

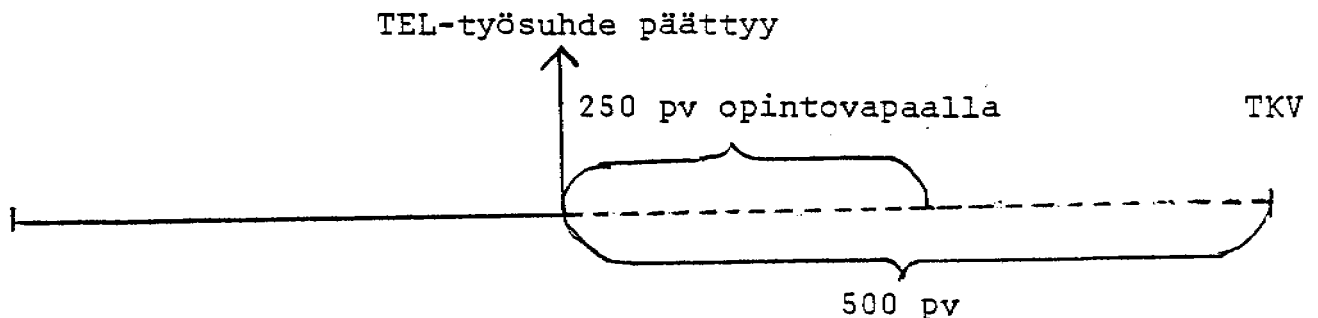
TEL 6 §:n 3 momentin ja LEL 7 §:n 1 momentin mukaan opintovapaalain mukaiset opintovapaapäivät rinnastetaan työttömyysavustuspäiviin. Näitä lainkohtia sovellettaessa noudatetaan niitä periaatteita, joita on selostettu yleiskirjeessä 16/71. TEL:n mukaan tulevan palvelusajan edellytyksiä tutkittaessa tarkastellaan työsuhteen päättymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen

välistä aikaa, jolloin siis opintovapaapäivät pidentävät TEL 6 §:n 3 momentissa mainittua 360 päivän ajanjaksoa. LEL:ssä opintovapaapäivät pidentävät LEL 7 §:n 1 momentissa mainittua 540 päivän aikaa. Perhe-eläkkeessä noudatetaan vastaavasti edellä selostettuja periaatteita.

3.3. Oikeus tulevaan palvelusaikaan

Seuraavassa tarkastellaan esimerkein kysymykseen tulevia tilanteita.

Esimerkki 1.

Henkilö on ollut TEL-työsuhteessa, josta hän on jäänyt 250 päivän opintovapaalle. Opintovapaan päätyttyä hän ei enää palaakaan töihin, vaan tulee myöhemmin työkyvyttömäksi. TEL-työsuhde katsotaan päättyneeksi silloin, kun henkilölle viimeksi maksettiin palkkaa ennen työkyvyttömäksi tuloa. TEL-työsuhteen päättymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välinen aika on 500 päivää.

$$\begin{array}{r} 500 \text{ päivää} \\ - 250 \text{ päivää} \\ \hline 250 \text{ päivää} \end{array}$$

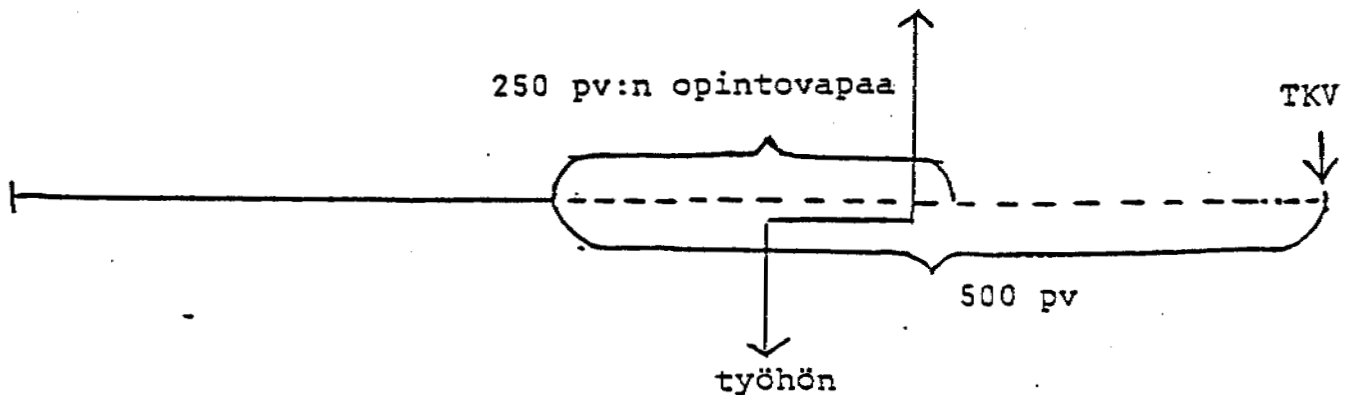
Henkilöllä on oikeus tulevaan palvelusaikaan, koska työsuhteen eläkeoikeudellisen päättymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välinen aika opintovapaa pois lukien on vähemmän kuin TEL 6 §:n 3 momentin tarkoittama 360 päivää.

Työoikeudellisessa mielessä työsuhde päättyy irtisanomisajan kuluttua umpeen. Vaikka henkilö olisi irtisanonut työnsopimuksensa päättymään opintovapaan kestäessä tai sen jälkeen on työsuhteen eläkeoikeudellisessa mielessä katsottava päättyneen siihen päivään, jolta hänelle viimeksi maksettiin palkkaa. Myös tässä tapauksessa henkilöllä on oikeus tulevaan aikaan. Mikäli henkilö myönnetyn opintovapaan kestäessä sanoo

itsensä irti niin, että työsuhde päättyy opintovapaan aikana, otetaan opintovapaa huomioon tällöin kuitenkin karenssi-aikaa jatkavana vain työsuhteen työoikeudelliseen päättymispäivään asti.

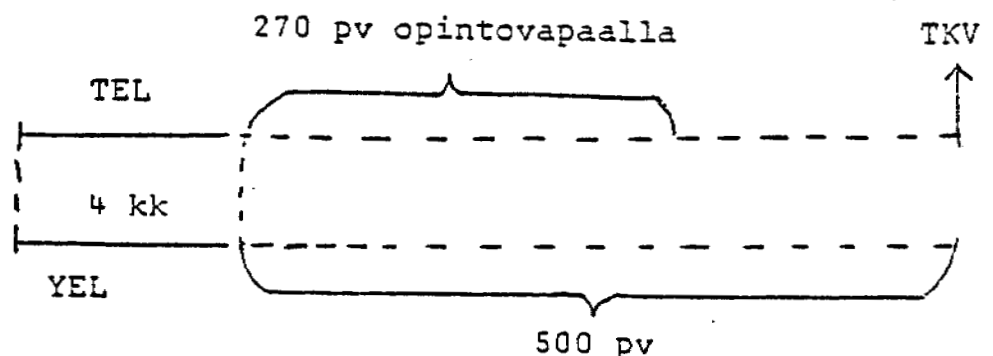
Esimerkki 2.

· TEL-työsuhde päättyy

Jos henkilö palaa opintovapaan aikana tai välittömästi sen päätyttyä töihin, ei opintovapaalla ole merkitystä tutkittaessa sen vaikutusta tulevan palvelusajan huomioon ottamisessa. Tämä johtuu siitä, että työsuhteen katsotaan päättyneen sinä päivänä, jolta viimeksi maksettiin palkkaa. Tällöin joudutaan tulevan ajan edellytyksiä tutkimaan TEL 6 §:n 3 momentissa mainittujen 360 päivän edellytysten mukaisesti.

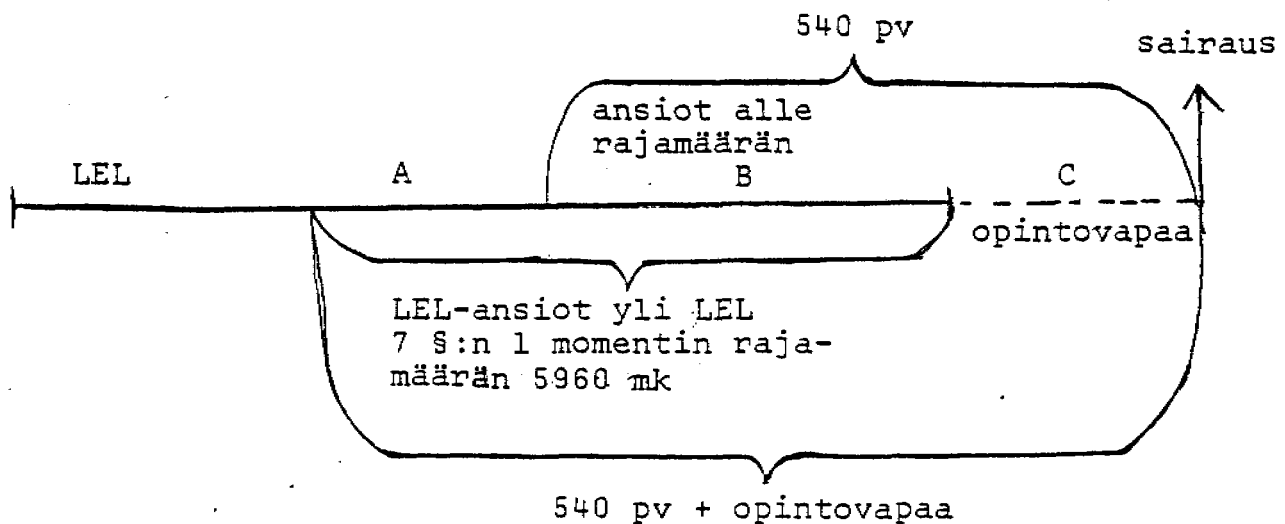
Esimerkki 3.

Henkilö on ollut TEL-työsuhteessa ja samalla harjoittanut rinnalla yrittäjätoimintaa siten, että tulevan ajan edellytykset sekä työsuhteesta että yrittäjätoiminnasta ovat olemassa. Tämän jälkeen hän jää opintovapaalle TEL-työsuhteesta, mutta ei

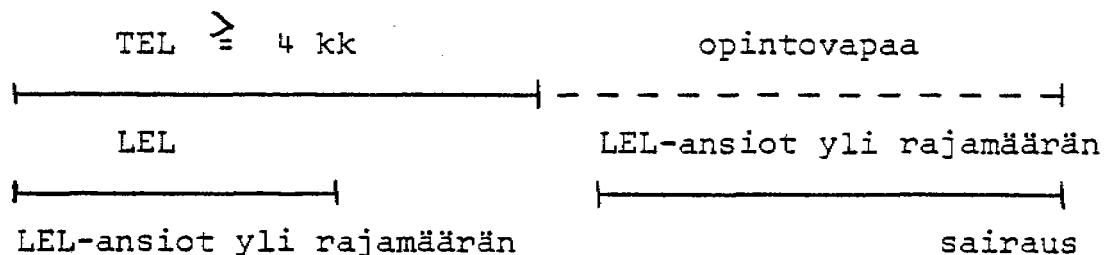
enää sen jälkeen palaa töihin, vaan tulee työkyvyttömäksi. Henkilö lopettaa myös YEL-toiminnan opintovapaalle lähtiessään. Rinnakkaisuusedellytysten täyttyessä TEL-työsuhteen opintovapaa jatkaa myös yrittäjätoiminnan 360 päivän aikaa, joten tuleva aika otetaan huomioon sekä TEL:ssä että YEL:ssä. Tämä tulkinta on yhdenmukainen sen menettelyn kanssa, jota noudatetaan tarkasteltaessa työttömyysavustuspäivien vaikutusta tulevan palvelusajan edellytyksiin. Lisäksi menettely on käytännöllinen sen vuoksi, etteivät tulevan palvelusajan saamisen edellytykset poikkea toisistaan. Vastaavasti menettellään, mikäli kyseessä on MYEL-yrittäjätoiminta.

Esimerkki 4.

Tulevan ajan ansioedellytys ei täyty ajanjaksolla B+C, mutta kun otetaan huomioon opintovapaan C 540 päivän aikaa pidentävä vaikutus, täyttyy ajanjaksolla A+B myös LEL 7 §:n 1 momentissa mainittu tulevan ajan ansioedellytys.

Esimerkki 5.

Tulevan ajan ansiot lasketaan ainoastaan LEL-ansioiden perusteella, koska TEL 6 §:n 5 momentin mukaan työntekijä on aikaisemman työsuhteen päätyttyä

ansainnut LEL:n alaisessa työssä LEL 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun ylempään rajamäärän. Toisin sanoen myöhempi työsuhde katkaisee oikeuden tulevaan aikaan aikaisemmasta työsuhteesta, mikäli tämä myöhempi työsuhde täyttää laissa säädetyt tulevan ajan edellytykset. Tässä tapauksessa opintovapaa ei siis jatka jälkikärenssejä.

Mikäli esimerkissä myöhemmän LEL-työsuhteen ansiot eivät yltäisi edellä mainittuun ylempään rajamäärään, tuleva aika liitettäisiin molempiin aikaisempiin (TEL ja LEL) työsuhteisiin.

Opintovapaan aikana tapahtuneiden olosuhteiden muutosten suhteen menetellään kuten esimerkissä 1. on selostettu.

3.4. Tiedon saaminen opintovapaasta

Tieto opintovapaa-ajasta tarvitaan yleensä työkyvyttömyys- ja perhe-eläketapahtuman yhteydessä. Tämän vuoksi eläkehakemuslomakkeisiin tullaan varaamaan tila em. tietoa varten. Mikäli tiedot opintovapaa-ajasta ovat puutteelliset, ne voi tarkistaa työnantajalta. Yrittäjien kohdalta tietoja antavat kuntien lomautakunnat.

3.5. Voimaantulo

Opintovapaan pidentävä vaikutus otetaan huomioon silloin, kun eläketapahtuma on sattunut 30.6.1981 jälkeen.

4. ELÄKKEEN MAKSAMINEN ULKOMAILLE

4.1. Yleistä

Suomalainen eläkelaitos on aikaisemmin maksanut kaikille täällä ansaitun työeläkkeen riippumatta henkilön kansalaisuudesta tai asuinpaikasta. Lainmuutoksen jälkeenkin eläke - sekä henkilön omaan työskentelyyn perustuva että perhe-eläke - tullaan edelleen aina maksamaan ulkomailla asuville Suomen kansalaisille. Jos Suomi on tehnyt eläkkeen maksamista koskevan vastavuoroisen sopimuksen jonkin valtion kanssa, tämän vieraan maan kansalaisia kohdellaan kuten suomalaisia ja eläkesiten maksetaan heille asuinpaikasta riippumatta. Tällainen sopimus on voimassa Pohjoismaiden välillä. Vastaavanlaiset sopimukset Suomi on allekirjoittanut myös Saksan Liittotasavallan ja Ison-Britannian kanssa. Nämä sopimukset tulevat voimaan sen jälkeen, kun ne on ratifioitu. Esimerkiksi saksalaiselle, joka ansaittuaan Suomesta työeläkettä muuttaa Costa Ricaan, maksetaan eläke sinne Suomen ja Saksan Liittotasavallan vä-

lisen sopimuksen nojalla. Saksan Liittotasavallan ja Ison-Britannian sopimukset koskevat paitsi sopimusvaltioiden kansalaisia, myös henkilöitä, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet jomman kumman sopimusvaltion työeläkelainsäädännön piiriin. Siten esimerkiksi italialainen, joka on työskennellyt Suomessa työeläkelakien piiriin kuuluen ja muuttaa sitten Saksan Liittotasavaltaan, saa Suomessa ansaitsemansa työeläkkeen sinne näiden valtioiden välillä tehdyn sopimuksen em. määräyksen perusteella, vaikka Suomen ja Italian välillä ei sosiaaliturvasopimusta olekaan.

Mikäli perhe-eläketapauksissa edunjättäjä on sopimusvaltion kansalainen, maksetaan perhe-eläke edunsaajille heidän asuinpaikastaan tai kansalaisuudestaan riippumatta. Edunjättäjän Suomessa ansaitsema työeläke maksetaan edunsaajille Saksan Liittotasavaltaan ja Isoon-Britanniaan, vaikka edunjättäjä ei olisikaan ollut näiden valtioiden kansalainen. Jos edunsaaja on suomalainen, maksetaan eläke hänelle aina edunjättäjän kansalaisuudesta riippumatta. Muissa tapauksissa vaaditaan perhe-eläkkeen maksamiseen ulkomaille jäljempänä selostettu Eläketurvakeskuksen suostumus.

Eläketurvakeskus tulee erikseen ilmoittamaan uusista Suomen solmimista ja voimaantulleista vastavuoroisista sosiaaliturvasopimuksista.

4.2. Työeläkkeiden maksaminen ulkomailla olevalle vieraan maan kansalaiselle

Niissä tapauksissa, joissa eläkkeiden maksamisesta ulkomaille ei ole sovittu, voi Eläketurvakeskus päättää, että erityisistä syistä eläke saadaan maksaa ulkomalaiselle ulkomailla asumisesta huolimatta. Eläketurvakeskus ottaa tällöin huomioon muun muassa sen, suoritetaanko siitä maasta, jonka kansalaisesta on kysymys, eläkkeitä pois muuttaneille Suomen kansalaisille. Myös jos vieraan maan kansalainen on pitkän aikaa asunut Suomessa ja ansainnut täällä työeläkettä tai jos ulkomaalainen on hänestä riippumattomista syistä ollut pakotettu siirtymään ulkomaille, tullaan eläkkeen maksamiseen pääsääntöisesti suostumaan. Samoin tullaan eläke maksamaan entiselle Suomen kansalaiselle. Mikäli Suomi ei ole tehnyt eläkkeen maksamista koskevaa vastavuoroista sopimusta jonkin vieraan maan kanssa, edellyttää eläkkeen maksaminen ulkomaille tämän maan kansalaiselle kohdassa 4.3. selostettua hakemista. Kuten edellisessä kohdassa on selostettu, ovat tästä poikkeuksena Saksan Liittotasavaltaan tai Isoon-Britanniaan muuttavat ulkomaalaiset, jotka ovat Suomessa ansainneet oikeuden työeläkkeeseen.

4.3. Hakemismenettely

Silloin kun kohdassa 4.1. mainittua sopimusta ei ole tehty, on ulkomailla asuvan ulkomaalaisen tekemän elä-

kehakemuksen katsottava sisältävän myös hakemuksen eläkkeen maksamiseksi ulkomaille. Tässä tapauksessa eläkkeen maksamiseen tarvitaan siis Eläketurvakeskuksen suostumus. Vaikka ulkomaalaiselle olisi hänen Suomessa asuessaan jo myönnetty työeläke, sitä ei ilman Eläketurvakeskuksen suostumusta makseta ulkomaille, mikäli eläkkeensaaja on sellaisen maan kansalainen, jonka kanssa Suomella ei ole po. sopimusta. Eläkkeen maksamista koskevan hakemuksen voi tällöin tehdä myös eläkelaitos asianosaisen puolesta.

Saatuaan ulkomailta asuvan ulkomaalaisen tekemän eläkehakemuksen eläkelaitos tutkii sen ja, mikäli näyttää siltä, että eläke tulee myönnettäväksi, laitos toimittaa asiakirjat välittömästi Eläketurvakeskukselle pyytäen samalla suostumusta eläkkeen maksamiseksi ulkomaille.

Jos Eläketurvakeskuksen ratkaisu on myönteinen, Eläketurvakeskus lähettää päätöksensä asiakirjoineen eläkelaitokselle. Päätöksessään eläkelaitos toteaa, että Eläketurvakeskus on antanut suostumuksensa eläkkeen maksamiseksi ulkomaille. Näinollen Eläketurvakeskuksen päätös jää eläkelaitoksen asiakirjoihin. Ennen päätöksen antamista Eläketurvakeskus tarvittaessa kuulee eläkkeen hakijaa.

Mikäli Eläketurvakeskuksen päätös asiassa on kielteinen, se annetaan eläkelaitokselle edelleen hakijalle toimitettavaksi. Samalla eläkelaitosta varten toimitetaan päätösjäljennös. Eläkelaitoksen tulee leimata sekä Eläketurvakeskuksen päätös että antamansa eläkepäätös postiinjättöleimalla ja toimittaa ne muutoksenhakuosoituksella varustettuna hakijan ilmoittamaan osoitteeseen. Ennen kielteisen päätöksen antamista Eläketurvakeskus on aina varannut eläkkeenhakijalle tilaisuuden tulla kuulluksi. Mikäli muutoksenhakuasteet muuttavat Eläketurvakeskuksen päätöstä, Eläketurvakeskus ilmoittaa asiasta eläkelaitokselle.

Jos ulkomaalainen, jonka eläkkeen maksamisen Eläketurvakeskus on evännyt, palaa Suomeen, eläkettä aletaan suorittaa hänelle, kun hän asuu täällä pysyvästi. Pysyvä asuminen tarkoittaa yleensä sitä, että eläkkeensaaja on henkikirjoitettu Suomessa. Eläkettä ei makseta takautuvasti siltä ajalta, jolloin henkilö on ollut poissa Suomesta.

TEL 9 a §:n 2 momentin mukaan voidaan vieraan valtion kanssa tehdyn vastavuoroisen sopimuksen perusteella asetuksella säätää poikkeuksia myös muista kuin eläkkeen maksamista koskevista säännöksistä.

4.4. Voimaantulo

Uusi TEL 9 a § koskee vain niitä eläkkeitä, joita maksetaan 30.6.1981 jälkeen sattuneen eläketapahtuman johdosta. Ennen lain voimaantuloa sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvia eläkkeitä maksetaan ulkomaille edelleen ilman rajoituksia. Eläketapahtumalla tarkoitetaan ensimmäistä eläketapahtumaa, kuten kohdassa 5.5. on tarkemmin selostettu.

5. YHTEENSOVITUS LEL:SSA

5.1. Lainmuutokseen johtaneet tekijät

LEL 5 §:n 5 momentissa mainitut yhteensovitusperusteet ovat joko työnimikepalkka tai todellinen palkka. Laissa ei LEL:n osalta aikaisemmin ole ollut säännöksiä yhteensovitusperusteen määrittämisestä työsuhteiden tai yrittäjätoimintojen rinnakkaisuustilanteissa, mikä johtui siitä, että LEL:ssä ei mitata työsuhteen aikaa vaan ansioita, jolloin rinnakkaisuuden määrittelyssä katsottiin olleen vaikeuksia. Varsinkin MYEL:n piiriin kuuluvalla yrittäjällä on ollut usein rinnakkaista työskentelyä LEL:n alaisissa töissä, mutta yhteensovituksen jälkeen maksettavaksi määrättävä eläke ei kuitenkaan ole noussut lainkaan MYEL:n mukaisen vakuutuksen perusteella. Laissa ei myöskään ole ollut yhteensovitusta koskevia säännöksiä niitä tilanteita varten, joissa eläkkeellä oleva henkilö on työskennellyt samanaikaisesti LEL-alalla. Ratkaisutoiminnan pohjalta on voitu muodostaa menettely, jolla rinnakkaisuus nyt voidaan ottaa huomioon käyttämällä LEL-ansiovuotta mittana. Yleiskirjeen liitteenä on yhteenveto LEL-palkan käsitteistä esimerkkeineen.

5.2. Lainmuutos

LEL 5 §:ään on lisätty uusi 6 momentti, jolloin entinen 6 momentti on siirtynyt 7 momentiksi. Uusi momentti sisältää säännökset yhteensovitusperusteen määrittämisestä tilanteissa, joissa on rinnakkaista työskentelyä tai eläkkeellä olon aikaista työskentelyä.

Nämä uudet säännökset ovat lisänneet yhteensovitusperusteena käytettävän korkeimman palkan tai työtulon valintamahdollisuuksia. Siinä tapauksessa, että henkilö on työskennellyt LEL-alalla, voidaan yhteensovitusperusteeksi valita jo aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaan LEL-työnimikepalkka tai todellinen LEL-palkka ja uusien säännösten mukainen jäljempänä selostettava palkkojen ja työtulojen summa tai palkkojen ja eläkkeiden summa. Myös niissä tapauksissa, joissa eläkettä määräytyy LEL-vapaakirjojen perusteella, on yhteensovitusperustetta määrättäessä käytettävissä edellä mainitut valintamahdollisuudet.

5.3. Yhteensovitusperusteen määrittäminen rinnakkaisista työsuhteista ja yrittäjätoiminnoista

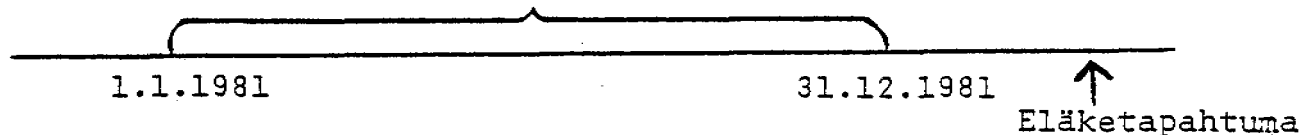
Mikäli TEL 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu muu kuin LEL:n alainen työ- tai virkasuhde tai yrittäjätoiminta on jatkunut koko sellaisen kalenterivuoden ajan, jona työntekijä on LEL:n alaisessa työssä ansainnut vähin-

tään 800 markkaa (ind. 100) - 5 960 markkaa (ind. 745), lasketaan yhteensovitusperusteen määrittämistä varten LEL:ssä tarkoitettussa työssä ansaittu palkka yhteen vastaavan muun lain mukaisen eläkkeen perusteena olevan palkan tai työtulon kanssa siten kuin TEL 8 §:n 3 momentissa säädetään. Rinnakkaisina kalenterivuosina käytetään LEL:n alaisessa työssä saatuna palkkana todellisten indeksillä tarkistettujen palkkojen keskimäärää kuukautta kohden eli kalenterivuonna ansaitut LEL-palkat jaetaan aina 12:lla. Tällöin ei siis tarkoiteta LEL:n työnimikepalkkoja, eikä palkkoja lasketa tässä vertailussa kuten LEL:n tulevan ajan palkkoja lasketaan.

Esimerkki 6.

MYEL

- eläkkeen perusteena oleva
työtulo 24 000 mk/v

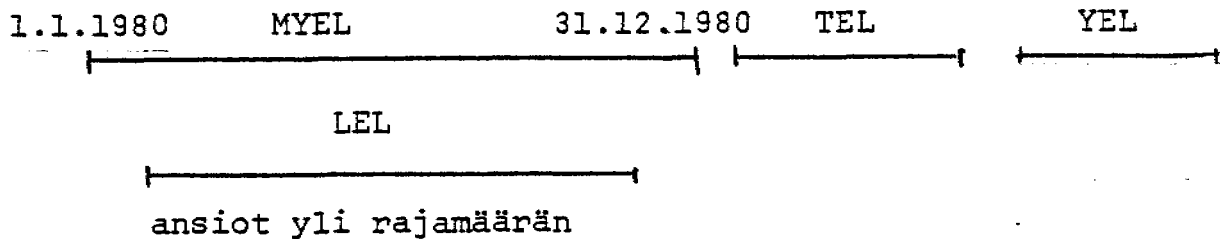
LEL

- ansiot 12 000 mk/v
(rajamäärä 5 960/v)

Henkilö on harjoittanut MYEL-toimintaa ja ollut rinnakkain LEL-työssä, mistä on ansainnut yli LEL 7 §:n 1 momentissa mainitun rajamäärän. Rinnakkaisuusedellytys täyttyy, jos muu kuin LEL-toiminta on jatkunut kalenterivuoden ajan ja samana kalenterivuonna LEL-ansioita on yli LEL-rajamäärän. Yhteensovitusperusteena käytetään MYEL-eläkkeen perusteena olevaa työtuloa lisättynä kyseisen vuoden LEL:n todellisella palkkojen keskimäärällä, joka saadaan jakamalla todellinen vuosiansio 12:lla, eli

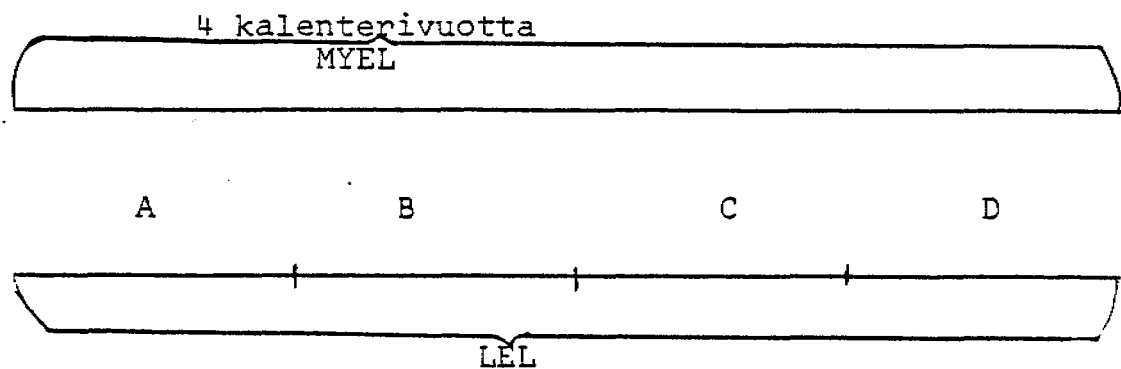
$$\frac{24000}{12} + \frac{12000}{12} = 2000 + 1000 = 3000 \text{ mk/kk.}$$

Esimerkki 7.

Henkilö on harjoittanut MYEL-toimintaa ja ollut saman kalenterivuoden aikana LEL-työssä, josta ansainnut yli rajamäärän. Tämän jälkeen hän on ollut sekä TEL-työsuhteessa että harjoittanut YEL-toimintaa. Yhteensovitusperustetta määrättäessä MYEL:ssä otetaan huomioon MYEL 19 §:n mukainen minimityötulo 22 690,30 mk/v (ind. 745), jos MYEL-työtulo todellisuudessa olisi tätä pienempi. Tämä koskee myös rinnakkaisuustilanteita. LEL:n rajamäärä on saatettu ansaita vaikkapa kahden kuukauden aikana, mutta rinnakkaisuustilanteissa tarkastellaan tilannetta kalenterivuositain rekisteritekniikasta johtuen ts. LEL-ansiot jaetaan 12:lla ansainta-ajasta riippumatta. Yhteensovitusperusteeksi valitaan joko MYEL+LEL, LEL-työnimikepalkka, TEL tai YEL riippuen siitä, mikä näistä on korkein, tai aikaisemmasta työhistoriasta johtuva yhteensovitusperuste.

Esimerkki 8.

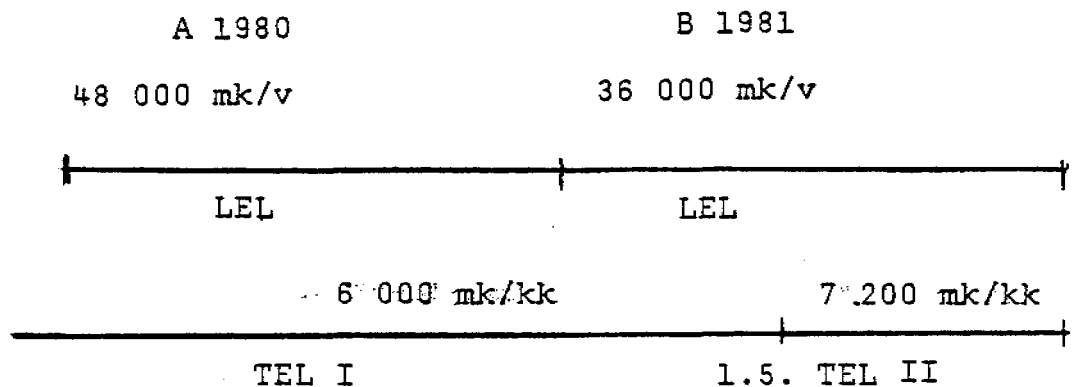

a) Mikäli LEL-ansiot ovat olleet kaikkina kalenterivuosina yli rajamäärän, saadaan yhteensovituksessa käytettävä LEL-ansio osamäärästä $\frac{A + B + C + D}{48}$, jolloin vuosiansiot on korjattu indeksillä samaan tasoon.

b) Mikäli LEL-ansiot eivät kalenterivuosina B ja D ylitä rajamäärää, mutta ansioedellytys täyttyy kalenterivuosina A ja C, saadaan yhteensovituksessa käytettävä LEL-ansio osamäärästä $\frac{A + C}{24}$

c) Mikäli LEL-ansiot ylittävät ainoastaan kalenterivuonna A rajamäärän, palataan esimerkin 6 osoittamaan tilanteeseen.

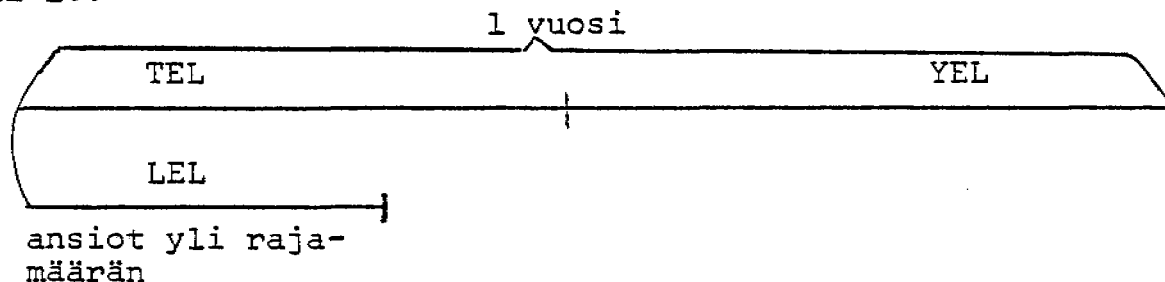
Esimerkki 9.

Henkilö on ollut kahden kalenterivuoden ajan rinnakkain LEL-töissä sekä kahdessa eri TEL-työsuhteessa. Koska TEL-työsuhte on vaihtunut kalenterivuoden B aikana, niin rinnakkaisedellytys täyttyy ainoastaan kalenterivuoden A aikana, jolloin yhteensovitusperustetta määrättäessä lasketaan vuoden A LEL-palkkojen kanssa yhteen TEL I-työsuhteen eläkkeen perusteena oleva palkka eli $\frac{A}{12} + 6\,000$.

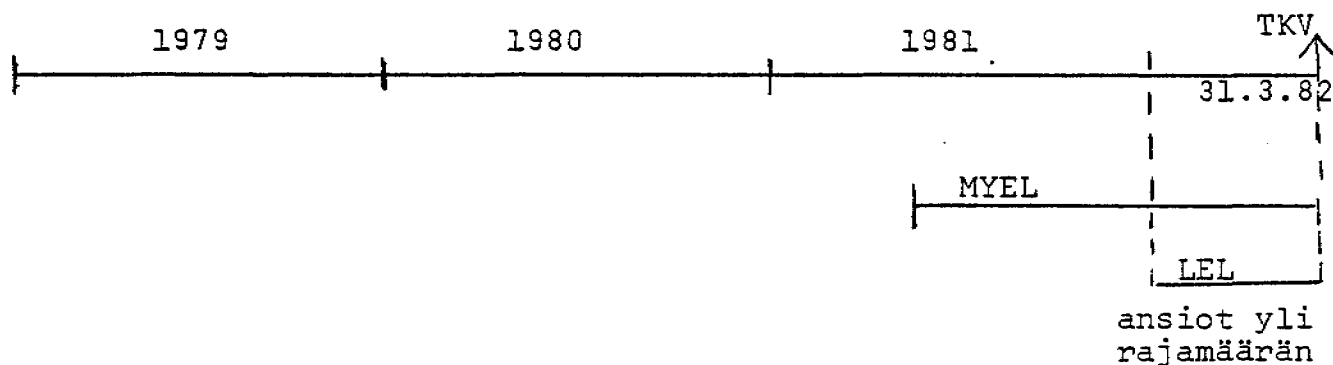
Jos lainsäädännön, tulkinnan tai olosuhteiden muutokset aiheuttavat sen, että toiminta jatkuessaan tuleekin kuulumaan eri lain piiriin kuin aikaisemmin, menetellään kuten esimerkissä 10. on selostettu.

Esimerkki 10.

TEL-työskentely on kalenterivuoden aikana vaihtunut YEL-toiminnaksi esimerkiksi 1.7.1981 voimaantulevan lainmuutoksen johdosta. Tällöin LEL-ansiot lasketaan yhteen joko eläkkeen perusteena olevan TEL-palkan tai eläkkeen perusteena olevan YEL-työtulon kanssa riippuen siitä, kumpi näistä on korkeampi. Muun kuin LEL-toiminnan katsotaan jatkuvan koko kalenterivuoden ajan lain vaihtumisesta huolimatta.

Esimerkki 11.

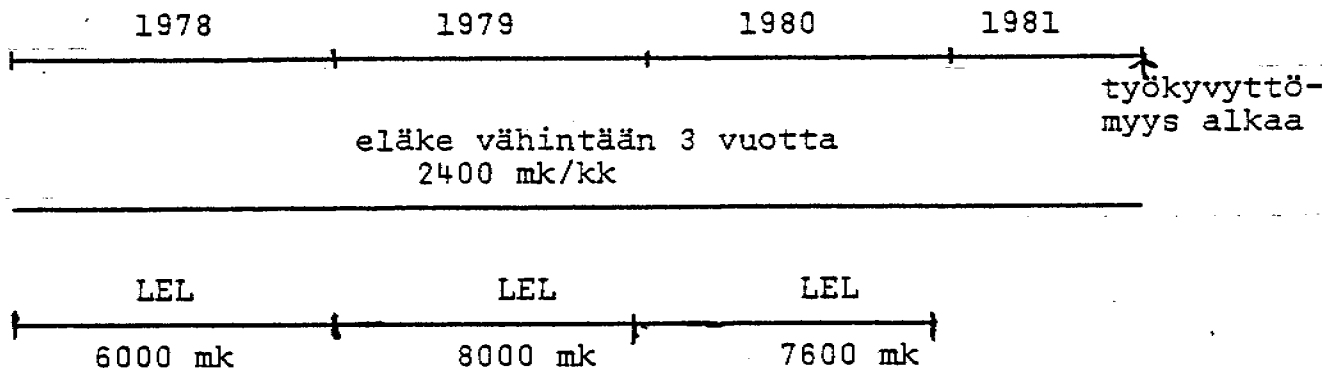

Henkilö on ansainnut vuonna 1982 yli LEL:n rajamäärän eläketapahtumaan mennessä. MYEL:n osalta rinnakkaisuusedellytys ei täyty, koska MYEL-toiminta ei ole ehtinyt jatkua vuonna 1982 kalenterivuotta ennen eläketapahtumaa. Yhteensovitusperuste on MYEL tai LEL-työnimikepalkka tai LEL:n todelliset ansiot, mutta ei MYEL:n ja LEL:n summa.

5.4. 10/6-sääntö

Jos TEL 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläke on jatkunut vähintään kolmen peräkkäisen sellaisen kalenterivuoden ajan, jona työntekijä on LEL:n alaisessa työssä ansainnut vähintään LEL 7 §:n 1 momentin rajamäärän 5 960 mk/v (ind. 745), lasketaan yhteensovitusperusteen määräämistä varten LEL:n piiriin kuuluvassa työssä ansaittu palkka ja vastaava eläke yhteen siten, että LEL:n alaisessa työssä ansaittuun palkkaan lisätään 10/6 edellä mainitun eläkkeen määrästä.

Esimerkki 12.

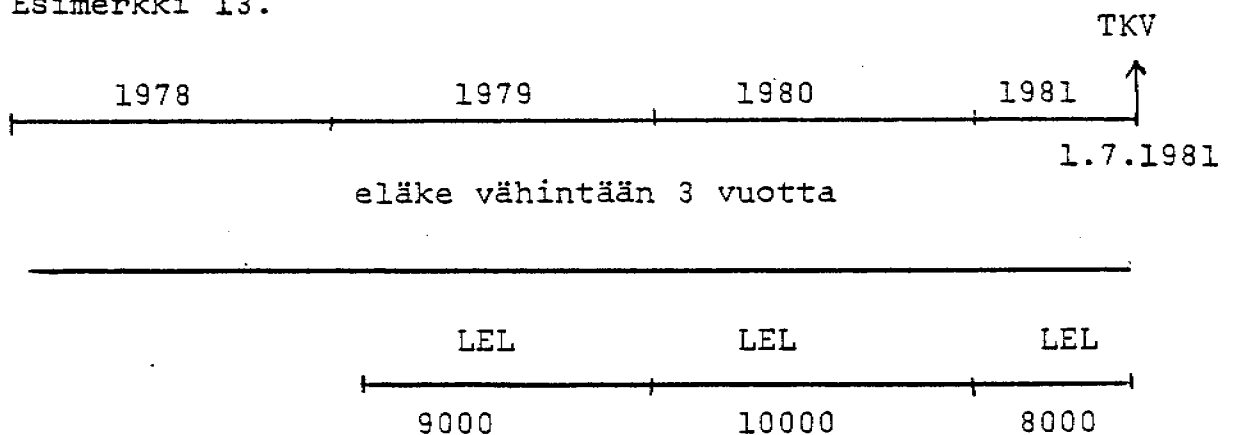

Henkilö on saanut välittömästi ennen eläketapahtumaa aikaisemman eläketapahtuman johdosta TEL 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua eläkettä, ja hän on samanaikaisesti saadessaan edellä mainittua eläkettä ansainnut kolmen peräkkäisen kalenterivuoden aikana LEL:n piiriin kuuluvassa työssä kunakin yli 5 960 mk. Yhteensovitusperuste saadaan laskemalla yhteen LEL-palkkojen todellinen keskimäärä ja $10/6 \times$ eläke, joten yhteensovitusperuste on

$$\frac{6000 + 8000 + 7600}{36} + \frac{10}{6} \times 2400 = 600 + 4000 = 4600 \text{ mk/kk}$$

Taas on huomattava, ettei LEL-työsuhteen tarvitse olla yhdenjaksoinen sanan varsinaisessa mielessä, sillä LEL:n rajamäärä on voitu ansaita kunakin kalenterivuonna vaikkapa yhden kuukauden tai sitä lyhyemmänkin ajan sisällä.

Esimerkki 13.

Henkilö on tullut työkyvyttömäksi 1.7.1981 LEL-työsuhteessa ollessaan. Rinnakkaisuusedellytys ei täyty, koska aikaisempi eläke ei ole ehtinyt jatkua uuteen eläketapahtumaan mennessä rinnakkain LEL-ansioiden kanssa kolmea kokonaista kalenterivuotta.

10/6-sääntöä sovellettaessa rinnakkaisuusedellytykset voivat täyttyä 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen, kuten yleiskirjeessä 27/78 on tarkemmin selostettu.

5.5. Voimaantulo

Lainmuutos tulee voimaan 1.7.1981. Muutettuja yhteensovitussäännöksiä sovelletaan silloin, kun eläketapahtuma on sattunut lain voimassa ollessa. Eläketapahtumalla tarkoitetaan ensimmäistä eläketapahtumaa. Näin ollen esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi ei ole lain tarkoittama eläketapahtuma. Työtömyyseläkkeissä eläketapahtumana pidetään TEL 4 c §:ssä tarkoitettua ensimmäistä avustus- tai korvauspäivää. Uutta yhteensovitusta suoritettaessa sellaisissa tapauksissa, joissa ensimmäinen eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lainmuutoksen voimaantuloa, sovelletaan vanhoja säännöksiä.

6. ELÄKKEEN MAKSAMINEN SAIRAUSAJAN PALKAN OSALTA TYÖNANTAJALLE

6.1. Palkan ja eläkkeen päällekkäisyys

Työkyvyttömyyseläkkeitä myönnettäessä käy usein ilmi, että työnantaja on maksanut työntekijälle sairausajan palkkaa työkyvyttömyyseläkkeelle siirryttäessä. Koska eläke joudutaan käytännössä maksamaan jonkin verran takautuvasti, saattavat eläke ja sairausajan palkka kohdistua samalle ajalle. Näiden lisäksi työntekijä voi saada sairausvakuutuksen päivärahaa, joka useissa tapauksissa maksetaan työnantajalle. Tällöin on ilman eri toimenpiteitä mahdollista, että työntekijä saa samalta ajalta korvauksen sekä sairausajan palkkana että eläkkeenä. Käytännössä työntekijä yleensä on antanut työnantajalle valtakirjan, jonka perusteella takautuva työkyvyttömyyseläke on suoritettu työnantajalle siltä osin kuin sitä ei ole ollut maksettava sairausvakuutusrahastolle. Koska työntekijän suostumus eläkkeen maksamisesta on ollut hankittava erikseen kussakin yksittäistapauksessa, järjestely on ollut käytännössä verrattain hankala.

6.2. Lainmuutos

Lakiin on lisätty säännös (TEL 19 c §), jonka perusteella takautuva eläke voidaan tietyin edellytyksin maksaa työnantajalle. Eläke maksetaan työnantajalle kuitenkin enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä. Verottajan kannan mukaan takautuvan ajan eläke maksetaan työnantajalle ennakoperintälain 7 §:n nojalla ennakonpidätystä toimittamatta. Työnantajalle maksaminen edellyttää, että työnantaja on hakenut eläkkeen maksamista ja että hakemus on saapunut eläkelaitokselle ennen takautuvasti maksettavan eläkkeen suorittamista.

Eläkettä ei makseta työnantajalle siltä osin kuin eläke on TEL 4 §:n 3 momentin perusteella suoritettava sairausvakuutusrahastolle. Myöskään eläkettä ei makseta työnantajalle siltä osin kuin työnantaja on muun lain, esimerkiksi tapaturmavakuutuslain, nojalla saanut korvauksen sairausajalta maksamastaan palkasta. TEL 19 c §:ää sovelletaan myös LEL:n piiriin kuuluvissa tapauksissa.

Eläketurvakeskus on laatinut lomakkeen (ETK 2317), jolla työnantaja voi tehdä hakemuksensa eläkkeen maksamiseksi itselleen. Samoin on uusittu päätös-lomake (ETK 2315), joka koskee eläkkeen takautuvan osan maksamista. Sairausvakuutuslain mukainen päiväraha muuttuu ensisijaiseksi työeläkkeisiin nähdessä vuoden 1982 alusta, jonka jälkeen eläkkeen takautuvan osan maksaminen työnantajalle menettää pääosin merkityksensä. Tämän vuoksi mainittuja lomakkeita ei ole painettu, vaan niitä on tilattavissa Eläketurvakeskuksesta kopioina.

6.3. Voimaantulo

Lainmuutosta sovelletaan eläkkeeseen, joka alkaa 1.7.1981 tai sen jälkeen.

7. TYÖTTÖMYYSKASSOJEN KESKUSKASSAN MAKSAMAN VAKUUTUSMAKSUN ENNAKOT

7.1. Lainmuutos

TEL 12 a §:ää on muutettu siten, että sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä perittäväksi ennakkoa siitä työttömyyskassojen keskuskassalta vuosittain perittävästä vakuutusmaksusta, joka on tarkoitettu peittämään niitä kustannuksia, jotka syntyvät TEL:ssa, LEL:ssa ja merimieseläkelaisissa säädetyistä työttömyyslisistä. Eläkelaitosten osuudet vakuutusmaksun ennakosta määräytyvät samoilla perusteilla kuin osuudet lopullisesta vakuutusmaksusta. Lainmuutos tulee voimaan 1.7.1981.

8. VIITTAUKSET VAKUUTUSYHTIÖLAKIIN

8.1. Uusi vakuutusyhtiölaki

Vuoden 1980 alussa voimaantulleessa vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:ssä on aikaisemman vakuutusyhtiölain 47 §:ää vastaava säännös. Tämän vuoksi TEL 13 §:n 3 momenttiin, LEL 11 §:n 2 momenttiin ja MYEL 17 §:n 2 momenttiin on tehty viittaussäännöksen tarkistus.

8.2. Voimaantulo

Kohdassa 8.1. mainittuja työeläkelakien muutoksia sovelletaan 1.1.1980 alkaen.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITTEENÄ

LEL:n 5 §:n 5 momentin mukainen todellinen LEL-palkka yhteensovitusperusteena

Päätöslomake (ETK 2315) työkyvyttömyyseläkkeen takautuvan osan maksamisesta

Hakemuslomake (ETK 2317) takautuvan työkyvyttömyyseläkkeen maksamiseksi työnantajalle

LEL:N 5 §:N 5 MOMENTIN MUKAINEN TODELLINEN LEL-PALKKA YHTEENSOVITUS-
PERUSTEENA

Silloin kun LEL-eläkeoikeus on olemassa, on LEL:n 5 §:n 5 momentin mukaisesti yleisemmin käytetty kahta yhteensovitusperustetta LEL:n osalta: LEL-työnimikepalkkaa ja todellista LEL-palkkaa. Todellinen palkka otetaan yhteensovitusperusteeksi, jos se on suurempi kuin työnimikepalkka. LEL-työntekijän todellinen palkka on usein huomattavastikin suurempi kuin nimikepalkka, koska nimikepalkat vahvistetaan LEL-aloilla vallinneen keskimääräisen ansiotason perusteella. Jos todellinen palkka sen sijaan on nimikepalkkaa pienempi, käytetään nimikepalkkaa.

LEL:n vuosiansiotekniikasta johtuen palkka kuukautta kohden saadaan jakamalla vuosipalkka 12 kuukaudella riippumatta siitä, kuinka monena kuukautena työntekijä on LEL-töitä tehnyt. Jos työntekijä on tehnyt metsätöitä 7 kuukautena vuodessa ja ansainnut siten LEL-töissä 24.000 mk koko kalenterivuonna, katsotaan hänen LEL:n mukaiseksi kuukausiansiokseen $24.000 : 12 = 2\ 000$ mk. Se on hänen todellinen LEL-palkkansa kuukausipalkaksi muutettuna.

Koska LEL-työkyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan palkan määräämistä varten on laskettava keskimääräinen LEL-palkka LEL 7 §:n 1 momentin mukaisesti, käytetään sitä palkkaa, joka eläkelaskelmassa näin muodostuu, myös yhteensovituksessa tarkoitettuna LEL:n todellisenä palkkana. Tulevan ajan keskimääräistä LEL-palkkaa laskettaessa jaetaan LEL-ansioiden yhteismäärä niiden ansaitsemiseen käytetyllä ajalla seuraavin rajoituksin: huomioon otetaan ne kalenterivuodet, jolloin ansioita on vähintään 800 markan rajamäärä, ansiot ja ansainta-aika otetaan huomioon työkyvyttömyyden syynä olevan sairauden alkamiseen saakka ja työttömyyspäivät vähennetään ansainta-ajasta. Jos työntekijällä on oikeus myös täysitehoiseen MYEL-eläkkeeseen, 800 markan rajamäärän sijasta käytetään 200 markan rajamäärää. Vastaavalla tavalla laskettua todellista palkkaa käytetään myös LEL-vanhuus- ja -vapaakirjaeläkkeissä. Vakuutusosoikeus on hyväksynyt näin lasketun palkan käytön yhteensovitusperusteena.

Esimerkki todellisen LEL-palkan määrittämisestä LEL-vapaakirjatapauksessa

Betoniraidoittaja, työkyvyttömyys alkaa heinäkuussa 1981

LEL-työnimike 53, nimikepalkka v. 1981 55 500 mk/v eli 4 625 mk/kk

TEL-työsuhte I: 5.12.1962 - 3.1.1964, eläkepalkka v. 1981 tasossa (ind. 745) 1 240,50 mk/kk

TEL-työsuhte II: 31.10.1976 - 13.3.1981, eläkepalkka v. 1981 tasossa (ind. 745) 5 559,76 mk/kk

LEL-ansiot:

		indeksillä (745) korjat- tuna v. 1981 tasoon	ansainta- kuukaudet	työttö- myyspäi- vät
1962	6 651,10	49 550,70	6	-
1963	12 592,42	88 503,33	12	-
1965	14 429,30	82 690,99	12	-
1968	28 091,78	126 838,60	12	-
1974	61 932,87	146 476,19	12	90 pv
1975	2 055,60 ^{x)}	-	-	-
1976	39 937,69	64 401,52	12	20 pv
Yht.		558 461,33 mk	66 kk	110 pv

x) Vuoden 1975 ansio on alle 800 mk:n rajamäärän (raja 3 064 mk/v 1975).

110 työttömyyspäivää muunnetaan kuukaussiksi jakamalla ne 22:lla:

$$\frac{110}{22} = 5 \text{ kk}$$

Työttömyysaika 5 kk vähennetään ansainta-ajasta:

$$66 - 5 = 61 \text{ kk}$$

Todellinen LEL-palkka : $\frac{558\ 461,33 \text{ mk}}{61 \text{ kk}} = \underline{\underline{9\ 155,10 \text{ mk/kk}}}$

Rinnakkainen kalenterivuosi: Koska TEL-työsuhte I on kestänyt koko kalenterivuoden 1963 ja samana vuonna on LEL-ansioita vähintään 800 mk:n rajamäärä (rajamäärä on 848 mk/v 1963), lasketaan TEL-eläkepalkka ja

vuoden 1963 LEL-ansio kuukausipalkaksi muunnettuna
(88 503,33 mk : 12 kk = 7 375,28 mk/kk) yhteen:

TEL-eläkepalkka/kk LEL-ansio/kk

1 240,50 mk + 7 375,28 mk/kk = 8 615,78 mk/kk

Yhteensovitusperusteen valinta

Yhteensovitusperuste on tässä tapauksessa valittavana viidestä vaihtoehdosta:

1. TEL-työsuhteen I eläkepalkka	1 240,50 mk/kk
2. TEL-työsuhteen II "	5 559,76 "
3. Rinnakkainen TEL-LEL-palkka	8 615,78 "
4. LEL-työnimikepalkka	4 625,- "
5. Todellinen LEL-palkka	9 155,10 "

Näistä todellinen LEL-palkka on korkein ja sitä käytetään yhteensovitusperusteena.

PÄÄTÖS

työkyvyttömyyseläkkeen takautuvan osan maksamisesta
Antopäivä Postiin jättöpäivä

Eläkkeensaaja

Henkilötunnus

Työnantaja

Eläkepäätös annettu

Työntekijän oikeutta saada takautuvasti myönnetty työkyvyttömyyseläke itselleen rajoit-
taa sairausvakuutusrahastolle kuuluva oikeus saada sairausvakuutuslain (SVL) nojalla
myönnettyä päivärahaa vastaava osa eläkkeestä ja työnantajalle kuuluva oikeus saada
sairausajan palkkaa vastaava osa eläkkeestä.

Eläkkeensaajalle myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen vielä maksamatta olevasta takau-
tuvasta osasta suoritetaan sairausvakuutusrahastolle, työnantajalle ja eläkkeensaajalle
alla olevan laskeلمان mukaiset määrät.

Mikäli eläkkeensaajalle on myönnetty takautuvasti eläkettä ja hänelle on samalta ajalta
maksettu saman työkyvyttömyyden johdosta sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa,

suoritetaan työkyvyttömyyseläkkeen sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa vastaava
osa työntekijän eläkelain (TEL) 4 §:n 3 momentin mukaan sairausvakuutusrahastolle.

Jos työnantaja on maksanut työntekijälle sairausajan palkkaa samalta ajalta kuin elä-
ke on myönnetty takautuvasti, maksetaan eläke TEL 19 c §:n nojalla tältä ajalta ha-
kemuksesta työnantajalle. Eläke maksetaan työnantajalle enintään samalta ajalta
maksetun palkan määräisenä. Eläkettä ei makseta työnantajalle siltä osin kuin se on
suoritettava sairausvakuutusrahastolle eikä myöskään siinä tapauksessa, että työnantaja
on muun lain nojalla saanut korvauksen sairausajalta maksamastaan palkasta.

Takautuvasti myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen määrä on	Markkaa	Sairauspäiväraha samalta ajalta on	Sairausvakuutus- rahastolle suori- tetaan	Työnantajan muiden lakien kuin SVL:n nojalla saamat korvaukset	Sairausajan palkka samalta ajalta on	Työnantajalle suo- suoritetaan	Eläkkeen saajalle suoritetaan

MITEN TÄSTÄ PÄÄTÖKSESTÄ VOI VALITTAA

Milne valitetaan

Jos olette tyytymätön tähän päätökseen, voitte 30 päivän kuluessa hakea siihen muutosta eläkelautakunnalta.

Osoite on:

Eläkelautakunta
Opastinsilta 7
00520 HELSINKI 52

Miten valitus tehdään

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Ilmoittakaa, millä tavoin vaaditte päätöstä muutettavaksi. Liitäkää mukaan myös selvitykset, joihin vetoatte.

Merkitkää valituskirjelmään henkilöötunnuksenne (ilmenee päätöksestä tai sairausvakuutuskortista) ja osoitteenne sekä ilmoittakaa eläkelaitos, jonka päätöksestä valitatte. Mikäli mahdollista, liitäkää valituksen jäljennös tästä päätöksestä. Jos valituksenne koskee perhe-eläkettä, ilmoittakaa lisäksi edunjähtäjän nimi ja henkilöötunnus.

Valituksen käsittelyn aikana tapahtuvista osoitteenmuutoksista on ilmoitettava eläkelautakunnan kansliaan.

Miten valituskirjelmä allekirjoitetaan

Valituskirjelmä on Teidän tai kirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ette itse allekirjoita sitä, on mukaan liitettävä antamanne valtakirja. Jos valituksen on puolestanne laatinut joku muu, on laatijan nimen lisäksi ilmoitettava myös hänen ammattinsa ja osoitteensa.

Missä ajassa valitus on esitettävä

Valituksen on oltava eläkelautakunnassa viimeistään ennen eläkelautakunnan kanslian aukiolojan päättymistä kolmantenäkymmenentenä (30) päivänä siitä, kun saatte päätöksestä tiedon. Teidän katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä (7) päivänä päätöksen postituspäivän jälkeen, jollei muuta ilmene.

Miten valituskirjelmä toimitetaan perille

Valituskirjelmän voitte Te tai asiamiehenne lähettää eläkelautakunnalle postitse tai luovuttaa sen henkilökohtaisesti tai lähetin välityksellä. Postittakaa lähetyksesi niin hyvissä ajoin, että se ehtii eläkelautakunnalle viimeistään valitusajan päättymispäivänä.

HAKEMUS takautuvan työkyvyttömyyseläkkeen maksamiseksi työntantajalle Vastaanottoaika ja -paikka (Eläkelaitos täyttää)		ELÄKELAITOS	
JOS ELÄKELAITOS ON MYÖNTÄNYT TYÖNTEKIJÄLLE TAKAUTUVASTI TYÖKYVYTTÖMYS- ELÄKKEEN JA TYÖNANTAJA ON MAKSANUT HÄNELLE SAMALTA AJALTA SAIRAUSAJAN- PALKKAA, ELÄKE MAKSETAAN TYÖNTEKIJÄIN ELÄKELAIN (TEL) 19 c §:n NOJALLA TÄLTÄ AJALTA HAKEMUKSESTA TYÖNANTAJALLE. ELÄKE MAKSETAAN TYÖNANTAJALLE ENINTÄÄN SAMALTA AJALTA MAKSETUN PALKAN MÄÄRÄISENÄ. ELÄKETTÄ EI MAKSETA TYÖNANTAJALLE SILTÄ OSIN KUIN SE ON SUORITETTAVA SAIRAUSVAKUUTUSRAHASTOLLE. ELÄKETTÄ EI MYÖSKÄÄN MAKSETA SILNÄ TAPAK- Sessa, että työntantaja on muun lain nojalla saanut korvauksen sairaus- ajalta maksamastaan palkasta.		HAKEMUK- SEN TOI- MITTAMI- NEN Tämä hakemus toimitetaan sille eläkelaitokselle, jossa työntantaja on järjestänyt työntekijöidensä eläketurvan. Hakemus on toimitettava eläkelaitokselle ennen takautuvasti maksettavan eläkkeen suorittamista, sillä muutoin työntantaja on menettänyt oikeutensa maksun saantiin.	
ELÄKKEEN- SAAJA ELÄKEJÄRJESTELY, JONKA PIIRIIN TYÖNTEKIJÄ KUULUU TEL-eläkejärjestelynumero ☐ LEL		TYÖN- ANTAJA Vraillinen nimi Lähiosoite	
ELÄKKEEN- SAAJA Sukunimi Etunimet Henkilötunnus		TYÖN- ANTAJA Postinumero Postitoimipaikka Puhelin	
ELÄKKEEN- SAAJALLE SAIRAUS- AJALTA MAKSETTU PALKKA		ELÄKKEEN- SAAJALLE SAIRAUS- AJALTA MAKSETTU PALKKA	
Sairaustajalta maksettu palkka (Palkat ilmoitetaan kuluvalta ja sitä edel- täneeltä vuodelta) aika (pv, kk, v): palkka/mk:		ELÄKKEEN- SAAJALLE SAIRAUS- AJALTA MAKSETTU PALKKA	
Jos jatkuu, mihin asti jatkuu ☐ ei jatku ☐ minkä suuruisena palkka/mk:		ELÄKKEEN- SAAJALLE SAIRAUS- AJALTA MAKSETTU PALKKA	
Jos jatkuu sairausajan palkan maksaminen vielä ☐ jatkuu ☐ ei jatku ☐		ELÄKKEEN- SAAJALLE SAIRAUS- AJALTA MAKSETTU PALKKA	
Mikäli sairausajan palkoissa tapahtuu muutoksia, asiasta on ilmoitettava välittömästi eläkelaitokselle		ELÄKKEEN- SAAJALLE SAIRAUS- AJALTA MAKSETTU PALKKA	

TYÖN- ANTAJAN HAKEMAT TAI SAAMAT KORVAUK- SET	Työnantajan muiden kuin työeläkelätkien perusteella hakemat tai saamat kor- vaukset sairastajan palkan maksajalta: ☐ Työnantaja ei ole hakenut eikä saanut muiden lakien mukaisia korvauksia Sairausvakuutuslaki ☐ Hakenut ☐ Saanut Tapaturmavakuutuslaki ☐ Hakenut ☐ Saanut Vakuutuslaitos, vahinkonumero: Muu (mikä korvaus, mistä haettu tai saatu) ☐ Hakenut ☐ Saanut Yllä mainittujen korvausten määrät ☐ Hakenut ☐ Saanut aika (pv, kk, v): _____ korvaus/mk: _____ mistä haettu tai saatu: _____	LISA- TIETOJA
TYÖN- ANTAJAN ALLE- KIRJOITUS	Työnantajan rahalaitos ja konttori Tilinumero Paikka ja aika Allekirjoitus (työnantajan virallinen nimi) Lisätietoja antaa	MAKSU- PAIKKA